

Komisija za slovenski jezik v javnosti pri SAZU

4. izjava, Ljubljana, 29. novembra 2018

Spoštovani gospod Dejan Prešiček, minister za kulturo RS

Spoštovana gospa doc. dr. Jadranka Sovdat, predsednica Ustavnega sodišča RS

Spoštovana gospa Sonja Trančar, predstojnica Inšpektorata RS za kulturo in medije

Spoštovana javnost

Računalniški operacijski sistemi in slovenščina

Velika večina sodobnih računalniških, informacijsko-komunikacijskih in pametnih naprav, namenjenih široki rabi, deluje na osnovi enega od štirih operacijskih sistemov, (1) Windows za osebne računalnike, (2) Android za večino pametnih telefonov in mnoge druge pametne naprave, (3) macOS za Appleove osebne računalnike in (4) iOS za Appleove pametne telefone, tablice in televizorje. Medtem ko operacijska sistema Windows in Android tako rekoč od samega začetka ponujata tudi slovenski uporabniški vmesnik, sta Appleova macOS in iOS še vedno na voljo le v tujih jezikih, mdr. tudi v državnih jezikih vseh nam sosednjih držav. Ravnanje globalne korporacije, kot je Apple, je razumljivo: zakaj trošiti denar za prevod operacijskega sistema v slovenščino, dokler nihče ne oporeka prodaji neprevedenih izdelkov tudi na slovenskem tržišču. Manj pa je razumljiva drža slovenskih oblasti, ki bi morale ukrepati zoper korporacijo Apple zaradi kršitve drugega odstavka 20. člena Zakona o javni rabi slovenščine. Ta namreč pravi: »V elektronskih komunikacijskih in kontrolnih napravah mora biti omogočena izbira slovenščine in upoštevan slovenski črkopis.«

S to izjavo pozivamo pristojne, da korporacijo Apple nemudoma opozorijo na kršitev slovenske zakonodaje in ji naložijo čim krajši rok, v katerem morajo – če želijo svoje izdelke na slovenskem tržišču prodajati tudi v bodoče – zagotoviti slovenski prevod uporabniških vmesnikov operacijskih sistemov macOS in iOS. Spoštovanje zakonov je namreč temelj pravne države, slovenski jezik pa je eden izmed temeljev državnosti Republike Slovenije. Ko

gre za spoštovanje zakonov in upoštevanje slovenščine kot ustavne in zakonske kategorije, nima nihče nikomur pravice gledati skozi prste. Pričakujemo, da bodo naše oblasti v tem vprašanju vsaj tako odločne in uspešne, kot so bile npr. hrvaške in slovaške, ki so že dosegle, da je uporabniški vmesnik za oba omenjena operacijska sistema na voljo tudi v hrvaščini oz. slovaščini, čeprav ne hrvaško ne slovaško tržišče ni bistveno večje od slovenskega.

Izr. član SAZU prof. dr. Marko Snoj, l.r., podpredsednik Komisije za slovenski jezik v javnosti pri SAZU

Izjava je soglasno sprejela Komisija za slovenski jezik v javnosti SAZU na 3. redni seji, ki je bila 29. novembra 2018.